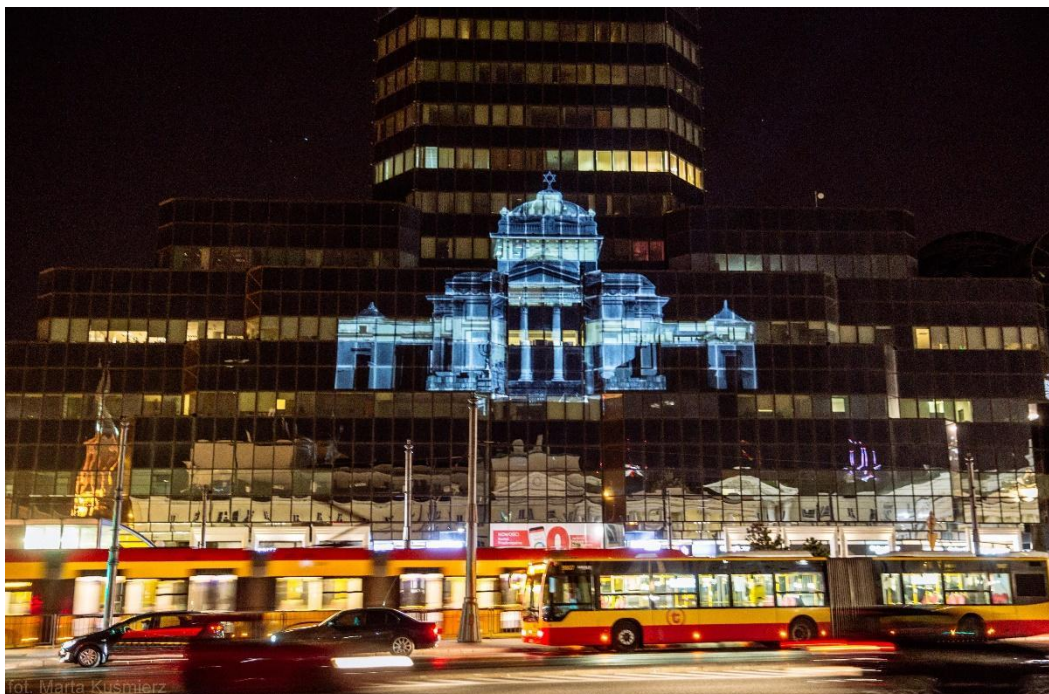

„Wielka przywraca pamięć”

Wirtualny pomnik żydowskiej społeczności Warszawy.

Warszawska Wielka Synagoga symbolicznie powróci na kilka godzin.

19 kwietnia 2023, godz. 21.00-23.0, plac Bankowy

fot. Marta Kuśmierz

Warszawska Wielka Synagoga ponownie symbolicznie powróci 19 kwietnia na plac Bankowy. Multimedialnym wydarzeniem według koncepcji artystki Gabi von Seltmann Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita uczci 80 rocznicę wybuchu powstania w warszawskim Getcie. 19 kwietnia wieczorem, po raz trzeci, obraz powstającej z gruzów synagogi pojawi się na ścianie Błękitnego Wieżowca, który zajął jej miejsce. Ten wirtualny pomnik przypomina o przedwojennej żydowskiej społeczności oraz o nieistniejącej części miasta.

Projekt „Wielka przywraca pamięć” polega na symbolicznym „ODBUDOWYWANIU” Wielkiej Synagogi, zburzonej przez Niemców po upadku powstania w warszawskim getcie. Jej miejsce (dawniej Tłomackie 7) zajmuje dziś podstawa przeszklonego wieżowca (dziś plac Bankowy 2). Na jego ścianie od strony placu Bankowego zostanie wyświetlony obraz zburzonej Wielkiej Synagogi, który będzie następnie animowany tak, by widz miał wrażenie, że budowla powstaje z ruin. W kulminacyjnym momencie projekcji na ścianie wieżowca ukaże się obraz Wielkiej Synagogi z czasu jej świetności. Projekcji będzie towarzyszył kolaż dźwiękowy. Z archiwalnego nagrania usłyszymy śpiew kantora tej synagogi, Gerszona Siroty, który zginął w warszawskim getcie, a fragmenty wiersza Bashert przeczyta autorka, Irena Klepfisz, córka Michała – członka Bundu, żołnierza ŻOB.

Głównym zamysłem ponownie wyświetlanego wirtualnego pomnika jest przypomnienie historii miejsca i żydowskich mieszkańców miasta, którzy korzystali z niej od 1878 roku. Jak tłumaczy Monika Płatek *„była ona miejscem kultu, ale i kultury, symbolem Polski otwartej, bogatej różnorodnością kulturową i religijną. Nie rozumiem więc, dlaczego wznosząc po wojnie z gruzów katedrę na Starówce, zaniedbaliśmy odbudowę Wielkiej Synagogi. Dlaczego w kraju tak wrażliwym na symbole w ten obrazowy sposób pozwoliliśmy na symboliczne trwanie triumfu nazistów?”*

Wielka Synagoga przestała istnieć 16 maja 1943 roku. Wysadzenie 65-letniej warszawskiej bóżnicy, na zakończenie pacyfikacji powstania w getcie było erupcją nienawiści, miało oznaczać „koniec dzielnicy

Żydowskiej w Warszawie”. Symboliczny powrót na Tłomackie Wielkiej Synagogi, na której podczas projekcji ukazuje się wielki napis **ליבע (miłość)**, zaprzecza „tryumfowi nazistów”. W intencji artystki miłość symbolicznie przewyższa nienawiść, przywracając pamięć o zglądzonej Żydowskiej społeczności miasta.

*Pamięć i miłość mają moc pokonania destrukcji. Pamięć o przeszłości jest ważna, pozwala rozumnie budować przyszłość. Poprzez „wirtualny pomnik” zajmujemy się kwestią pamięci o nieistniejącym już mieście i jego Żydowskich mieszkańcach, także problemem niepamięci ujętym w warstwie urbanistycznej, dzisiejszej tkanki miasta stołecznego Warszawy – mówi **Gabi von Seltmann**.*

Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita zaprasza 19 kwietnia 2023 w godz. 21:00 - 23:00, na Plac Bankowy w Warszawie, by wspólnie uczestnicząc we wspaniałym, poruszającym obrazem i dźwiękiem widowisku uczcić 80. rocznicę wybuchu powstania w warszawskim getcie.

Wydarzenie będzie transmitowane na stronie www.otwarta.org

Twórcy projekcji Wielkiej Synagogi:

Koncepcja i reżyseria – Gabi von Seltmann

Kolaż dźwiękowy – Marcin Lenarczyk

Projekt wizualny i animacja – Elwira Wojtunik, Popesz Csaba Láng / Elektro Moon Vision

Zdjęcia archiwalne – Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego

Organizator:

Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita

Partner:

Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce

Finansowanie:

Projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

Andrzej i Małgorzata Rojek

Irene Kronhill Pletka oraz the Kronhill Pletka Foundation

Fundacja im. Róży Luksemburg

Patronat:

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie

JCC Warszawa

Magazyn Żydowski CHIDUSZ

Hillel Warszawa